

BATZUK ^{20. *ak*} korrika
2017ko martxoaren 30etik apirilaren 9ra
OTXANDIOTIK IRUÑERA

**UNITATE
DIDAKTIKOA**
10-12 URTE

SARRERA OROKORRA

HELBURUA:

Euskararen erabilera sustatzea eta indartzea. Helburu berarekin lanean diharduen AEK-k antolatutako KORRIKA ekimenaren zergatiaz eta beharraz ohartzea.

IRAUPENA:

KORRIKA 20 martxoaren 30ean hasiko da Otxandion, eta apirilaren 9an amaituko da Iruñean.

KORRIKA kanpainak bi asteko iraupena izango du (11 egun eta aurre-prestaketa). Betiere, irakasleen esku geratuko da kanpaina bete-betean jarraitzea edo egun gutxiagotan burutzea.

PROZEDURA:

Bi asteko proposamena da hau, baina ez da ahaztu behar malgutasun osoa dagoela unitatea erabiltzeko garaian, jarduerak solteak baitira. Horrela, beraz, norberaren gustura antola daiteke lanketa.

Jarduera bakoitza garatzeko zenbat egun edo saio erabili jakiteko gomendioa ere bertan duzue.

Proposatzen diren jarduerak ez dira soilik Euskara arloan egiteko. Euskararen normalizazioa edozein

jakintza-arlotako irakasleen ardura ere badenez, ikastetxeko irakasle eta gainerako hezitzaileen esku-hartzea oso garrantzizkoa izango da helburuak lortzeko garaian.

EGITURA:

Unitatea adinaren arabera antolatuta dago.

Adin-tarte bakoitzari egokia zaion lanketa proposatzen da.

- Haur Hezkuntza (Hegoaldean) eta Ama Eskolan (Iparraldean) lantzekoa.
- 6-8 urtekoekin lantzekoa. (LH 1.zikloa)
- 8-10 urtekoekin lantzekoa. (LH 2.zikloa).
- 10-12 urtekoekin lantzekoa. (LH 3.zikloa).
- 12-18 urtekoekin lantzekoa. (DBH eta DBHO)

KIDETZE-PLANA:

Plangintza honek ikasle helduak eta gazteagoak kideatzeko proposamena egiten digu. Ikasle helduenak gaztetxoengana joango dira ipuina lantzerako.

Ipuina kontatzeko garaian, hain zuzen, ikasle helduagoak ipuin-kontalari eta antzezle bihurtuko ditugu.

Kidetzearen helburuak honako hauek dira:

- Elkarrekintzaren bitartez ikasle txiki eta nagusien euskara-erabileran eragitea.
- Ikastetxearen hizkuntza normalizazioan ikasle nagusiak subjektu aktiboak izatea eta ez hartzaile pasibo huts, horretarako ikasle helduenen protagonismoa bultzatzen da.
- Ikasle nagusiek ardurak eta konpromisoak har ditzaten bultzatzea.
- Ekintza honen bidez motibazioa indartzea, batez ere, ikasle nagusiekin.
- Ahozkoitasunaren lanketan jardutea. Kontuan hartu unitatea adinaren arabera banatu dugula, baina asmoa ez dela, inondik inora, bakoitza bere jardunean ibiltzea besteenaz ohartu barik. Zilegi da ekintza elkarrekin egitea; kideatzea da horren adibide bat. Amaiera-ekitaldian zein sarrera-irteeretan antola daitezkeen ekintza osagarri guztiak, beraz, ikastetxe osoari zuzendutakoak izan daitezen ahalegintzea komeni da.
- KORRIKA 20ren leloa "Batzuk" denez, norbanakoak eta kolektiboak uztartzea ere atera da Unitateko xede nagusitzat, kideatzearekiko lotura zuzenak edukiz.

EGILEA

Xan Aire

KOORDINAZIOA

Kristina Boan (Euskal Herriko Ikastolak)

ESKER BEREZIAK

Irrien Lagunak, Hiru Damatxo Ideia Faktoria.

DISEINUA

Di-da, Kooperatiba Elkarte

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

ZER DA IRAKASLEAK UNITATE DIDAKTIKOAN AURKI DEZAKEENA?

SARRERA-GIDA

Atal honetan lanerako proposatutako material guztiaren aurkezpena egiten zaio irakasleari: lanaren helburu orokorrak, jarduerak, iraupena, lanerako prozedurak eta antolaketa-egitura.

ETAPAREN BEREZITASUNEN ARABERA ZIKLOKAKO PROPOSAMENA

Etapako berezitasunak kontuan hartuta, ziklokako planteamendua proposatzen zaio irakasleari; horretarako, adin-tarteari dagozkion jarduera esanguratsuenak hautatu dira. Irakasleek egunerokoan lantzen dutenaren osagarri izan nahi du unitate didaktikoak.

Ziklo bakoitzean egitura berbera jarraitzen da: lehenik, **lan-eskema** aurkezten da, inplikatzeko duen jarduerarekin lotura eginez (taula formatuan). Eskemak ziklo horretarako proposatutako lanaren berri ematen du: jarduerak eta horien helburu zehatzak, jardueren deskribapena eta denboralizazioa. Bigarrenik, proposatutako **jarduerak** agertzen dira. Jarduera horietan ez da soilik tutorea edota hizkuntz irakaslea inplikatzeko bilatzen, beste diziplina-arloak lantzen dituztenak ere parte-hartzaile bihurtu nahi dira: musika-irakaslea, plastika arloko irakaslea...

HAUR HEZKUNTZARI dagokionez, **ipuina** bilakatzen dugu ardatz. Jarduna emankorra suerta dakigun, ipuina lantzeko baliatzen dugun metodologia izango da gakoa. Ez dauka zentzurik umeak entzule huts izatea; ipuinaren dramatizazioaren bitartez, ipuinaren protagonista bihurtu behar ditugu, ipuina eta horrek helarazi nahi duen mezua bere egin ditzatela; horretarako, gure lana ulermen eta elkarriketara bideratuko dugu. Aurten, Irria aldizkariaren atal berezia esku artean edukiko dugu, Pirritx, Porrotx eta Marimotots pertsonaiak erreferente argien esku utziz gure jarduera nagusia. Erran gabe doa aldizkariaren edozein atal erabil daitekeela umeekin lantzeko, irakasleari egokia irudituko baiditzaio.

Hala ere, ez da hausnarketarik lortuko ikasleek ipuina entzun-ikusi hutsaz; ezinbestekoa da gaia galdera itxien bidez bideratzea, irakaslea moderatzaile bihurtzea.

Lekukoaren inguruan, lanketa berezia eraman nahi izan da aurten ere, batez ere sinbologia lantzeko urrats interesgarriak bidera daitezkeelako. Hiru jarduera lotuko ditu, sinpleki bada ere.

Jarduera batzuek, familia **lotzea eta motibatzea** ere nahi dute, KORRIKA eta euskararekiko jarrera baikorrak luzatuz, keinu xumeen bidez.

LEHEN HEZKUNTZARI dagokionez, hiru zikloetako bakoitzerako unitate didaktiko bana proposatzen da. Jarduera gehienak nahiko antzekoak diren arren, aldagaiak progresiboki txertatu dira.

- Lehen zikloan (6-8 urte) esaterako, ipuinak oraindik toki garrantzitsua izango du. Hala eta guztiz ere, **mezuari buruzko hausnarketan hasteko garaia** ere egokia iruditu zaigu, molde ludikoan eta parte-hartzailean izanez, noski.
- Bigarren zikloan (8-10 urte), ipuinarekin zertxobait lanean jarraituko dute ikasleek, baina euskararekiko duten konpromisoan gozatzea ere nahi dugu. Horretarako ere, **AEK-k sortutako Egia ala Gezurra jokoa ikasle zaharrenei probaraztea egokia iruditu zaigu**, euskara, euskal kultura, hizkuntzen mundua eta Euskal Herria molde ludikoan josten baititu.
- Hirugarren zikloan (10-12 urte), **"BatZuk - Euskararen lau aurpegi"** dokumentala sartu dugu, Hiru Damatxo Ideia Faktoriak ekoiztutakoa: gaztetxoei erakargarri egingo zaion estetika bati jarraituz, euskaldun izateko lau modu ezberdin ezagutzera emango dira, aniztasuna ardatz. Galdera sorta zehatza prestatu dugu ikasleekin lantzeko: ulermenetik horien iritzietara joango gara, bide interesgarrian.

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

ZER DA IRAKASLEAK UNITATE DIDAKTIKOAN AURKI DEZAKEENA?

Ziklo horietan guztietan bada errepikatzen den ariketa bat: KORRIKA 20ren ibilbidea. Jarduera honetan, ibilbidea jarraitzeaz bat, mapa mutua aurkezten da. Aurten, eta eguneko prentsa baliabide ezinhobea dela pentsatzen dugun arren, internet baliatzea proposatzen dugu. Horretarako, AEK koordinakundeak www.korrika.eus helbidean erakusgai izango duen GPSa baliatuz, KORRIKA Euskal Herriko bazterretan barrena nondik nora dabilen ikustea proposatzen dugu.

BIGARREN HEZKUNTZARI DAGOKIONEZ, aurreko edizioetan bezalaxe, oraingoan ere ikasle helduenak ipuin-kontalari lanetan arituko zaizkigu, edota antzerkilari. Horretarako, kidetze-estrategia erabiliko dugu, baita Irria aldizkariko ipuin barregarria. Bestalde, KORRIKA 20. edizioa duela-eta, **historia izango dugu ardatz**, izan kantaren jardueretan, zein KORRIKAren sorrera aipatzerakoan. Lekukoa gaurko gazteei pasatu nahiko dugu, KORRIKA 20an parte-hartzera animatuz, eta argazkien inguruan horien aztarna markatuz, gure jarraidura direla molde sinplean azpimarratuz. Euskaldun izateari ere gogoeta zabalduko da, dokumentalarekin.

ETAPA GUZTIETAN ERREPIKATZEN DIREN JARDUERAK

Hauek dira etapa guztietan errepikatzen diren jarduerak:

- Kanta eta mezua. KORRIKA kanpaina kokatzeko eta girotzeko erabiliko dira.
- Ipuina. Ipuina lantzerakoan, hezkuntza-etapa bakoitzak bere berezitasuna izango du.
- Era berean, KORRIKA TXIKIA ekimena indartu egin nahi da, aukera ematen digulako eskola barruan egindako lana kanporatzeko eta euskararen aldeko elkartasuna adierazteko. Horri lotu zaio HH eta LHko ziklokoek auzolanean, osatuko duten horma-irudia, gero KORRIKA TXIKIAN banderola gisa eramango dena. KORRIKA TXIKIA molde berezian bukatzea ere proposatua da: iristerakoan, zaharrenek ohorezko hesia egitea gazteenei, gure arteko ezberdintasunak izanik ere, elkarren osagarri izan gaitzezke ekimen komuna bururaino eramateko.

Jarduerak antolatzerakoan progresio bat bilatu nahi izan dugu, ikasleek KORRIKAekin eta honek helarazi nahi duen mezuarekin bat egin dezaten eta KORRIKA Euskal Herriko bazterrak zeharkatzen dituen egunetan ikasleak ere KORRIKAren parte senti daitezten.

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

JARDUERAK HH	HELBURUAK	EKINTZAREN GARAPENA	DENBORALIZAZIOA	ARDURADUNA
1. MEZUAREN HAUSNARKETA	<ul style="list-style-type: none"> • kasleek euskararekiko duten harremana ezagutzea. • Euskararekiko dauzkagun harreman desberdinez ohartaraztea. • Euskararen inguruko mezu positiboak luzatzea, horien konpromisoa azpimarratuz. • Talde-lana sustatzea, elkarriketa. • BATZUK leloarekiko loturak egitea, eta KORRIKA 20ren mezua ezagutzea. 	<ul style="list-style-type: none"> • Petalorik gabeko lore bat handiz marraztuko da, "euskara" idatziz bihotzean. • Ikasleek taldeka osatuko dituzte petaloak, bakoitzak euskarari lotzen dion hitz bat adostuz. • Hitz ezberdinak kontutan harturik, elkarriketa bat bultzatuko da. • Lotura egingo da BATZUK leloarekin. • KORRIKA 20ren mezua ezagutzera emango da. 	Adinaren arabera, saio bat edo bi, jakinez BATZUK leloa 5. jardueraren bidez sakonduko dela.	Gelako tutorea

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

<p>2. KANTA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KORRIKA 20ren girotze-lana eta aurkezpena. • Entzumena, jakintza orokorra eta hiztegia lantzea. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kantaren hitzak hutsuneekin idatziz eman, paperezko euskarrian. • Kanta pare bat aldiz entzun, hutsuneak betez. • Hutsuneak zein diren talde handian ikusi. • Bigarren saioan, bideklipean argertzen diren artistetan jarriko dugu arreta: ea zein zaien ezagun, eta taldetxoetan bilatuko da horiei buruzko informazio gehiago, interneten. • Etxean, www.korrika.eus webgunearen bidez, aurtengo kanta, baita aurreko edizioetakoak ikusi/entzun. • Hirugarren saioan, edizio guztietako kanta-zatiak entzutera eman, eta ikasle bakoitzak daukan fitxan baloratu, bukaeran zein duen gustukoena azalduz. • Partitura ere dago, ikasleekin landu nahiko balitz. • Sarrera/irteera orduetan, jolas-orduan... ZIRKORRIKA abestia jarri. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hiru saio aurreikusiak dira kanta lantzeko: 1. Abestia hutsuneekin 2. Artisten ezagutza 3. Edizio guztietako kanten lanketa. • Laugarren saio bat ere molda daiteke, partiturarekin. • KORRIKAK irauten duen bitartean, kantak desberdinak maiz entzungai jarriko ditugu. 	<p>Gelako tutorea edota Musika irakaslea.</p>
------------------------	--	---	---	---

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

3. HORMA-IRUDIAREN SORTZEA ETA AURKEZTEA	<ul style="list-style-type: none"> · KORRIKA 20ren mezuak azaldutako auzolana kontzeptua praktikan ematea. · Adin ezberdinetako ikasleak jarduera berdinean inplikaraztea · LHko zaharrenak arduratsu sentiaraztea, baita horien sormena eta antolaketarako gaitasuna lantzea. 	<ul style="list-style-type: none"> · Horma-irudi bat sortu eta aurkeztuko dutela azaldu (ikasle-kopuruen arabera erabakiko da horma-irudien kopurua). · Ikasleak bi taldetan banatu: horma-irudia sortuko dutenak eta aurkezpen-protokoloa prestatuko dutenak. · Horma-irudian, HH eta LH1ekoen ekarpenerako tokia utzi beharko da. · Protokoloa giro alaian egin. · Horma-irudia KORRIKA TXIKIrako banderolatat erabiliko da. 	<ul style="list-style-type: none"> · Saio bat aurkezpenerako eta lan-taldeak osatzeko. · Hiru saio horma-irudia sortzeko eta protokoloa prestatzeko. · Azken saioa protokoloa gauzatzeko. 	<p>Geletako tutoreak eta adierazpen plastikako irakasleak elkarlanean.</p>
4. IBILBIDEA	<ul style="list-style-type: none"> · KORRIKA 20ren ibilbidea lantzea · Euskal Herria ezagutzea · Euskal Herriko hainbat herri ezagutzeko eta deskribatzeko gaitasuna garatzea 	<p>Euskal Herriko mapa gela barruan jarri eta, bertan, KORRIKA 20ren ibilbidea markatuko dugu: etapa bakoitzaren hasiera eta bukaera.</p>	<p>KORRIKAK irauten duen egun guztietan</p>	<p>Gelako tutorea</p>

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

5. KORRIKA BADATOR!	<ul style="list-style-type: none"> · LH2ko zaharrenekin KORRIKA20ren girotze-lanean sakontzea, jokoaren bidez, eta Euskal Herriko zein hizkuntzen munduko ezagutzak landuz · Elkarlana sustatzea · Hiztegia lantzea 	<ul style="list-style-type: none"> · "Euskal Herria, Euskara eta Korrika" jokia prestatze lanak egin, "Zer esan nahi du?" eta "Apustuak" faseekin. · Bideoa korrika.eus webgunean deskargatu, eta jokoari ekin. · KORRIKA 20ren gaia sakondu Asier Amondoren elkarrizketarekin, hiztegia landuz. · KORRIKA 20ri buruzko informazioak mezu elektroniko batean txertatu. 	<p>Lau saio aurreikusiak dira, garapenaren urrats nagusiei jarraituz.</p>	<p>Gelako tutorea</p>
6. IPUINA	<ul style="list-style-type: none"> · Kontakizuna entzutea: aditu eta ulertzeko gaitasuna lantzea. · Hiztegia lantzea. · Ahozotasuna, irakurketa, eta irudimena erabiltzea eta lantzea. 	<ul style="list-style-type: none"> · Irakasleak irakurtzera emango du testua. · Ipuinaren hiztegia eta ulermena landu. · Ipuinaren bukaera birrasmatu taldetxoetan: idatzi eta irakurri. · Ipuina antzerki bilakatzeko aukera ere dago. 	<ul style="list-style-type: none"> · Ipuina lantzeko, 3/4 saio erabiltzea aurreikusten da. Azken saio bat aurreikusten da irakurketa lantzeko. · -DBHkoak ez balira ipuina antzerki bilakatzeko prest, LH3koak motiba daitezke antzerkitxoa prestatu, eta HHko ikasleen aurrean emateko. 	<p>Gelako tutorea</p>

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

7. BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI	<ul style="list-style-type: none"> • Euskaldun bizitzeko era desberdinak ikusaraztea, BATZUK leloarekin bat eginez • Entzumena, ulermena eta izpiritu kritikoa lantzea 	<ul style="list-style-type: none"> • BATZUK leloa oroitarazi, filmarekin lotura egiteko • Komeni da filma lau zatitan begiratzea. • Dokumentaleko pertsona bakoitzerako, galdera sorta bat dago prestatuta, fitxa gisa emateko ikasle bakoitzari, ikusten ari den bitartean betetzeko; galderen erantzunak aparte daude, irakaslearen lagungarri. • Talde handian trukatu dira erantzunak. • Lau zatiak begiratu eta landurik, iritzi orokorra biltzen saiatuko gara, galdera batzuen bueltan eta talde txikietan. • Talde handian borobildu dugu gaia. 	<ul style="list-style-type: none"> • 30 minutuko saioak, pertsona bakoitzaren inguruan. • Azken saio bat, 20 minutukoa, gaia borobiltzeko. 	Gelako tutorea.
8. PETOA	<ul style="list-style-type: none"> • Adierazpen plastikorako oinarrizko teknikak eta baliabideak erabiltzea. • A21 plangintzarekiko errespetua lantzea. 	<ul style="list-style-type: none"> • KORRIKA TXIKIra edo eskolan egingo den jaialdirako petoa prestatu. • Petoaren aurreko aldean KORRIKA 20ren logoa jarriko dugu eta atzean Horma-lrudirako aukeratu leloa idatziko dugu. • Erabiliko ditugun materialak ahalik eta berrerabilgarri edo birziklagarrienak izango dira. 	Tailer handi moduan planteatua da saioa, KORRIKA TXIKIA girotzeko gisan.	Adierazpen plastikako irakaslea eta gelako tutorea elkarlanean

IRAKASLEARENTZAKO ORIENTABIDEAK

9. KORRIKA TXIKIA	KORRIKA 20ren girotze-lana.	<ul style="list-style-type: none"> · 8. jardueran sortutako petoa jantzita aterako dira HH eta LHko ikasle guztiak. · KORRIKAko kanta ezberdinak erabiliko dira animaziorako, megafonoa erabiliz. · LH3koek eramango dute ikastetxeetan auzolanean eraiki horma-irudia, banderola gisa. · LH2koek sortutako lekuko handiak eskuz-esku pasako dira, eta bukaeran barnean dauden bertsoak kantatuko dira. · Iristerakoan, ikasle zaharrenek ohorezko hesia osatuko dute, gazteenak beren urratsean pasatuko direnean txalotzeko. 	<ul style="list-style-type: none"> · KORRIKA herritik pasatzen den egunean, baita aurreko egunetan ere bai. · Ikastetxeko ordutegian. 	Geletako tutoreak elkarlanean.
-------------------	-----------------------------	---	---	--------------------------------

BATZUK 20.^{ak} korrika
2017ko martxoaren 30etik apirilaren 9ra
OTXANDIOTIK IRUÑERA

10-12 URTE
JARDUERA

MEZUAREN HAUSNARKETA

SARRERA

Jarduera honen helburua, irakasleak euskararekiko duten harremana lantzea da, Euskara Lorea deituriko jardueraren bidez, eta lotura egitea KORRIKA 20. mezuarekiko.

Aldi berean, euskarari zer identifikatzen duten jakitea, eta kontziente uztea gai berdinez ikuspegi ezberdinak izan daitezkeela.

Ikasleen arteko eztabaidak sortzea ere bada xedea: nahiz-eta gai berdinez jardun, gai emozionala gainera, ikuspegi anitzak izan daitezkeela ohar daitezke. Horien barneko hausnarketa ere da bilatzen hemen, baita elkarren arteko jarrerak, desadostasunaren zein desberdintasunaren aurrean: elkarbizitzarako lanketa bat.

PROZEDURA

- Irakasleak zirkulu-erdian jarriko ditu irakasleak, orrialde handi bati begira.
- Orrialdean, irakasleak lore handi bat marraztuko du, petalorik gabe. Lorearen bihotzean, "EUSKARA" hitza idatziko du.
- Ikasleei galdeginen die loreak zer duen eskas. "Petalok!" erantzuna etorriko bide da, goiz ala berandu.
- Irakasleek dituzte petaloak osatuko. Kopuruaren arabera, binaka ala hirunaka jarriko dira (auzokoekin): talde bakoitzak petalo bat sortuko du. Horretarako, taldeka aipatu beharko dute euskara zeri lotzen duten: beraien artean eztabaidatu ostean, talde bakoitzean hitz bakarra adostu beharko dute (bakorra ala ezkorra izan daiteke, kontzeptu bat, toki bat, pertsona bat, emozio bat, objektu bat...).
- Hitz bakar hori, irakasleak prestatutako kartulina batean idatziko dute, koloretsu, eta kartulina petalo forman ebakiz.

- Talde bakoitzak orrialde handira joan beharko du, txandaka, lorearen bihotzaren inguruan bere petaloa itsastera. Hitz hori zergatik hautatu duten eskatua izango zaie (zergatik hitz hori hautatu duten, zer erran nahi duen haientzat...), eta lehen elkarrizketa bat bultzatzea daiteke ikasleen artean.
- Hitz berdina ateratzen behin baino gehiago errepikatzen dela ikusiko balitz, taldeei beren hitza ez aldatzea eskatuko zaie.
- Bakoitzak bere hitza ipinia izango duelarik, irakasleak galdera hau botako du: "Gure lilia, nori esker loratu ahal izan da?". "Guri esker!" erantzuna helduko denean, irakasleak eguzki eder bat marraztuko du lorearen ondoan, "GU" idatziz erdian.
- Hortik, irakasleak mezu positiboak bota ditzake: "Hizkuntza gabe ez gara, baina hizkuntza ere ez da gu gabe"; "Gutariko bakoitzak hizkuntza asko eduki ditzake, baina euskarak gu baizik ez gaitu"; "Ni hizkuntzarentzat garrantzitsua naiz, hizkuntza niretzat garrantzitsua bada".
- Mezu horien ildotik, azken elkarrizketa bat bultzatuko du irakasleak, talde handian, saioa borobiltzeko, BATZUK kontzeptuarekin lehen loturak egiteko.
- Jarraian, ala bigarren saioaren batean, irakasleak KORRIKA 20ren mezua emanen du irakurtzeko.

BALIABIDEAK

- Formatu handiko orrialde bat
- Kartulina zuriak
- Kolore guztietako margoak, guraizeak, zeloak
- KORRIKA 20ko mezuaren testua (hurrengo orrialdean).

MEZUAREN HAUSNARKETA

GOGOETA ERAMATEKO LAGUNGARRI

HIZKUNTZA, KULTURA, MUNDU BAT

Euskara hizkuntza, kultura eta mundu bat da: bertoko hizkuntza, gure kultur izaera eta munduan nor izateko modua.

Euskal Herria euskaraz ulertzen dugun euskaldun eta euskaltzaleok aspaldi ekin genion geure hizkuntza sendotzeari, etorkizun hobe nahi dugulako.

HIZKUNTZA, KULTURA, MUNDU BAT, ZUK

20. Korrikak zurekin hitz egin nahi du. Euskara ezagut eta gurekin erabil dezazun.

Zeuk ere, zeuretik, zeure hizkuntza-aberastasuna eta kultur aniztasun unibertsala bizi ditzazun: ikasiz, erabiliz, ahalbidetuz...

HIZKUNTZA, KULTURA, MUNDU BATZUK

AEK-k Euskal Herri euskalduna du helburu, askotariko mundua duelako amets. Hizkuntza eta hiztun guztiak berdintasunean biziko diren Euskal Herria eta mundua nahi ditu. Justizia-kontua da: hizkuntza gutxitu baten biziraupenerako babesa eta hiztunen eskubideen defentsa.

Beharrezkoa da euskara arretaz zaintzea. Gure nahia eta denon egitekoa da euskara aukera-berdintasunean bizitzea egunero eta eremu guztietan. Herritar guztiok bizi behar dugulako aukera-berdintasunean egunero eta plaza guztietan.

EGIN BAT, EGIN BATZUK

Nik, hik, hark. Guk, zuk, zuek, haiek. Bat eta batzuk: nire hizkuntza, zure hizkuntza; gure kultura, gure kulturak; mundu hau, mundu hauek.

Hizkuntza baten alde egitea, finean, guztien alde egitea da. Baten eta batzuen munduaren alde. Kultura unibertsalaren alde.

Hizkuntza-berdintasunaren aldeko jaira gonbidatzen zaitugu. Mundu unibertsalagoa sortzera. Bat egitera. Zuk egitera. Euskaraz.

Bat egitera. Zuk egitera.
Euskaraz.

KANTA

SARRERA

Kantuaren bidez, ikasleak eta ikastetxeak Korrikan girotzeko helburua dago. Horrez gain, kantuaren letretan hutsuneak utziz, ikasleen entzumen eta ulermen lantzeko aukera dago, baita kontzeptu edo pertsona/leku izen batzuk ikasteko, hiztegia lantzeko. Bukatzeko, aurreko edizioetako kantuei ere arreta eskainiko zaie.

PROZEDURA

- Gelan, kantuaren letrak hutsuneekin euskarri idatzian emango zaio ikasle bakoitzari (binaka edota taldeka egiteko aukera ere badago).
- Kantua entzutera emango da bi aldiz, ikasleak hutsuneak betetzen saiatzeko.
- Hirugarren entzunaldiaz baliatuz, talde handian emango dira erantzunak.
- Irakasleak aukera dezake zein hitz ezkutatu nahi duen, ikasleen adinen arabera, edo landu nahi duena kontutan hartuz (dena den, proposamen bat luzatuta dago hurrengo orrialdean).
- Bigarren saio batean, kantua berriz begiratu-eta, bideoklipan zein artista egin zaien ezagun eskatuko zaie. Taldetxoetan banatuko ditugu, artista bakoitzari buruzko bilketak egiteko interneten, baina ahal dela www.badok.eus webgunean zentratuz. Taldetxo bakoitzak bere artista aurkeztu beharko du ikaskide guztiei: komeni da, beraz, taldetxo bakoitzak bere bozeramailea edukitzea.
- Saio bukaeran, behar den helbidea emango zaie ikasleei, aurreko edizioetako Korrika kantak entzun edota begira ditzaten.
- Hirugarren saioan, bakoitzari fitxa bat emango zaio, eta Korrika kanta guztien zatitxoak pasatuko ditugu, bakoitzak bere fitxan baloratzeko. Bukaeran, bakoitzak esan beharko du zein izan duen gustukoena, zergatik, eta gehienek gustukoena duten kanta pasako da osoki.
- Aurreko edizioetako kantuak erabil daitezke ikastetxea girotzeko, batez ere irratiak dauden tokietan.
- ZIRKORRIKA kantaren partitura ere eskuragarri dago, musika-klaseetan landu nahiko balitz.

BALIABIDEAK

- Diskoak, internet
- Kantuaren letrak hutsuneekin, paperezko euskarrian (hurrengo orrialdea)
- Korrika kanta guztiak baloratzeko fitxa (hurrengo orrialdea)

KANTA “ZIRKORRIKA”

Hei, Hei, heldu diraaaaa!

_____ malabaristak,
_____, trapezistak,
herri honen ilusionistak...
bidera atera gara,
mundura atera gara,
herriz herri igaroko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta _____ gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

Bi urteko _____,
su-irensle optimistak,
jaiotzetik _____
bidera atera gara,
Korrika atera gara,
herriz herri igaroko gara!

Atso-agure kontortsionistak,
_____, eskapistak,
_____ ilusionistak...
bidera atera gara,
mundura atera gara,
herriz herri igaroko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta _____ gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

_____ funanbulistak,
fakirrak ta alkimistak,
_____ ilusionistak...
bidera atera gara,
_____ atera gara,
herriz herri igaroko gara!

Bizirauten espezialistak,
bi buruko _____,
bihotzaren ilusionistak...
_____ atera gara,
herriz herri ibiliko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta _____ gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

KANTA “ZIRKORRIKA”

Hei, Hei, heldu diraaaaa!

Hizkuntzaren malabaristak,
akrobatak, trapezistak,
herri honen ilusionistak...
bidera atera gara,
mundura atera gara,
herriz herri igaroko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta batzuk gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

Bi urteko ekilibristak,
su-irensle optimistak,
jaiotzetik ilusionistak...
bidera atera gara,
Korrika atera gara,
herriz herri igaroko gara!

Atso-agure kontortsionistak,
pailazoak, eskapistak,
europear ilusionistak...
bidera atera gara,
mundura atera gara,
herriz herri igaroko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta batzuk gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

Ahotskordan funanbulistak,
fakirrak ta alkimistak,
ofizioz ilusionistak...
bidera atera gara,
Korrika atera gara,
herriz herri igaroko gara!

Bizirauten espezialistak,
bi buruko aktibistak,
bihotzaren ilusionistak...
bidera atera gara,
herriz herri ibiliko gara!

**Bat, izan bat, egin bat,
Bat zuk eta bat nik, bat, denok bat,
bat eta batzuk gara,
hona-hara,
euskara bat, mundu bat.**

KANTA "ZIRKORRIKA"

KANTARIK ONENA

Ondoko azalpenak irakurri ondoren, ikusi "Korriken kanta" ikus-entzunezkoa eta baloratu aurreko edizioetako kanta.

Ikaslearentzako orriak

KANTA	EZAGUTZEN DUZU?	BALORATU 1etik 10era (1, batere gustatu ez bazaizu; 10, asko gustatu bazaizu).	IDATZI ESALDI BAT KANTA DESKRIBATZEKO
1. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
4. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
5. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
6. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
8. KORRIKA	BAI EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KANTA “ZIRKORRIKA”

KANTA	EZAGUTZEN DUZU?	BALORATU 1 ETIK 10 ERA (1, batere gustatu ez bazaizu; 10, asko gustatu bazaizu).	IDATZI ESALDI BAT KANTA DESKRIBATZEKO
9. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
10. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
11. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
12. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
13. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
14. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
15. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
16. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
17. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
18. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
19. KORRIKA	☐ BAI ☐ EZ	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

➔ Korrika-kanten artean politena aukeratzekotan, zein aukeratuko zenuke?.

➔ Korrika-kanten artean politena aukeratzekotan, zein aukeratuko zenuke?.

ZIRKORRIKA (Korrika 2017) | Xabier Zabala
ZIRKORRIKA

Xabier Zabala

♩ = 170

Txirula

A

12

B

20

C

26

D

32

E

41

F

51

G

59

H

64

70

I

78

83

J

90

94

Xabier Zabala

HORMA-IRUDIA SORTU ETA AURKEZTU

SARRERA

Jarduera honen xede nagusia da KORRIKA 20ko mezuan azpimarratua den auzolana jorratzea, baita LHko zaharrenak arduratsu sentiaraztea.

Ekitaldi sinple baten bidez, ziklo berdineko ikasleak elkartu nahi dira jarduera berdinen inguruan, baita gainerateko ziklokoak ere horretan parte-harrarazi, bakoitza bere ahalekin.

Halaber, LH3koek Horma-Irudia sortuko baldin badute ere, HH eta LH1koek ere beren harria ekarriko dute: HHkoek beren aztarnez apainduko dute, eta LH1ekoek, ekoiztutako Euskara Loreez.

Horrela, KORRIKA TXIKIA girotzen ere goiz hasiko gara, egun horretan hemen landu horma-irudia, banderola bilakaraziko baitugu.

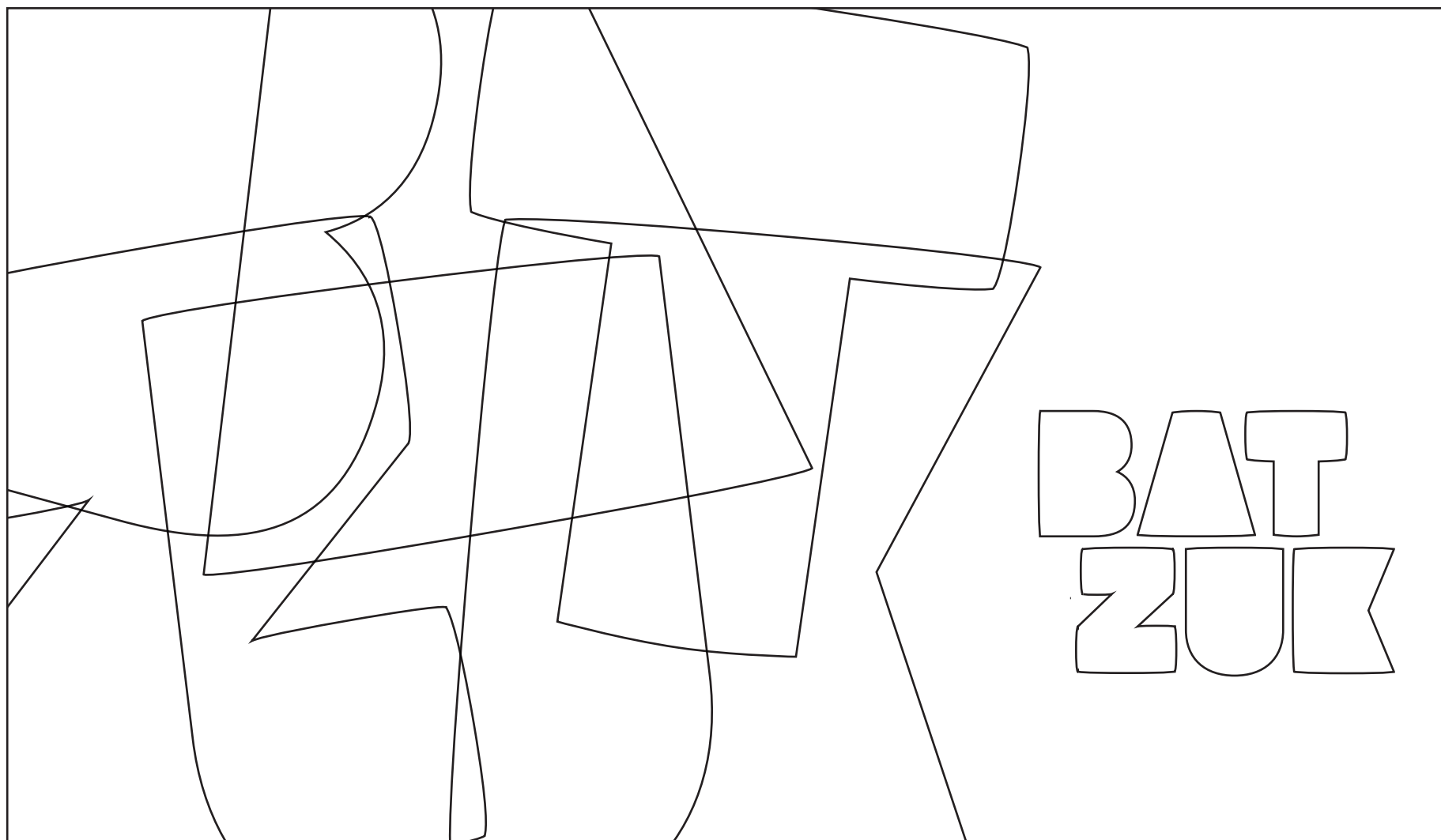
PROZEDURA

- Irakasleak jarduera aurkeztuko du: horma-irudi bat sortu beharko dute, baita hori ikastetxean aurkezteko protokoloa prestatu.
- Ikastetxe bakoitzak ikusiko du, ikasle-kopuruaren arabera, zenbat horma-irudi sortuko duen.
- Irakasleak bi taldeetan banatuko dira: horma-irudia bera sortuko dutenak, eta protokoloa prestatuko dutenak. Ardura ezberdinak talde bakoitzean zehaztuko dira.
- Horma-irudia lantzerakoan kontutan hartu beharrekoak: KORRIKA 20 eta BATZUK leloek idatzirik egon beharko dute horma-irudian (txantilioiak sor ditzakete, gero grafiti moduan jartzeko); ikasleek berek asmatutako leloren bat ere jarriko dute idatzita; KORRIKAKo azken edizioetako argazkiak ere jar ditzateke; tarteak utzi beharko dituzte HHko ikasleen aztarnentzat, baita LH1ko ikasleen Euskara Loreentzat.

- Protokoloa prestatzerakoan kontutan hartu beharrekoak: giro alaia bideratuko duen ekitaldia prestatuko da (musika, kanta, dantza sar daitezke, baita adin desberdinak nahasiko dituzten joko/jolas batzuk ere bai); ez da ahaztu beharko horma-irudiaren zernolakoak azaltzea (batez ere HH eta LH1ekoen ekarpenei begira, baita KORRIKA TXIKI-rako banderola gisa erabiliko dela, arretaz zaintzea guztien gain dagoela); protokolorako gonbidapenak ere landuko dira (zehaztu ea paperezkoak bidaltzen diren, ala gelaz-gela pasatzen den...).
- Horma-irudiak nahiko goiz prest eta aurkeztua izan beharko du, HH eta LH1ekoek beren ekarpenak egiteko denbora eduki dezaten.

BALIABIDEAK

- Plastiko zuri handiak
- Apaintzeko tresnak (margo, tindu, txantilioi...)
- Megafono/mikrofono/bafleak, protokolo eguna alaitzeko

IBILBIDEA

SARRERA

Jarduera honen helburua KORRIKA 20ren jarraipena egitea da. Horretarako, AEK koordinakundeak www.korrika.eus webgunean erakusgai duen GPS bilatzailea erabiliko da.

KORRIKA egunez egun zein bazterretan dagoen jakiteaz gain, Euskal Herriko txoko eta bazterrak gehiago ezagutzeko aukera izango dugu.

PROZEDURA

- Euskal Herriko mapa gela barruan edo ikastolako pasabideetan jarriko da eta bertan KORRIKA 20ren ibilbidea markatuko dugu: KORRIKA non hasi, non amaitu eta egun bakoitzeko etapen hasiera eta amaiera puntuak.
- Egun bakoitzean, hasiera-puntutik bukaerarainoko ibilbidea markatuko da.
- Egun guztietan antzeko orduan webgunea begiratu eta momentu horretan KORRIKA non dagoen markatuko da mapan.
- Aukera ikusiko balitz, prentsan topatutako argazkiak mapan kokatu eta lekuen deskribapenak osatuko ditugu.

BALIABIDEAK

- Euskal Herriko mapa
- KORRIKAren ibilbidea
- www.korrika.eus webgunea.
- Eranskailuak.

IBILBIDEA

MARTXOAK 30 OSTEGUNA

Otxandio	17:00
Legutio	17:40
Gasteiz	19:02
Langraitz	23:46

MARTXOAK 31 OSTIRALA

Argantzun	00:32
Trebiñu	01:30
Bernedo	04:32
Kanpezu	06:06
Lizarra	09:18
Gares	11:59
Artaxoa	13:36
Larraga	14:52
Lerin	16:19
Karkar	17:32
Lodosa	18:25
Karkar	19:16
San Adrian	19:54
Azagra	21:18
Kadreita	23:28

APIRILAK 1 LARUNBATA

Kastejon	00:20
Zintroniko	01:57
Tutera	03:48
Arketas	05:28
Alesbes	07:25
Kaparrotsu	09:11
Erriberri	11:23
Tafalla	12:02
Eslaba	14:55
Oibar	15:58
Zangotza	16:54
Irunberri	18:38
Nabaskoze	21:15
Burgi	22:44
Erronkari	23:53

APIRILAK 2 I GANDEA

Izaba	00:37
Otsagi	03:11
Garralda	06:18
Auritzberri	07:11
Luzaide	09:37
D. Garazi	10:55
Bidarrai	12:58

Kanbo	14:40
Ustaritze	15:40
Baiona	17:24
Angelu	18:25
Biarritze	19:04
D. Lohitzune	21:38
Azkaine	23:22

APIRILAK 3 ASTELEHENA

Sara	00:06
Senpere	00:56
Itsasu	02:38
Hazparne	03:55
Donapaleu	07:17
Maule	09:55
Muskildi	11:13
Ainhize	13:35
Baigorri	16:35
Erratzu	18:22
Elizondo	19:19
Oronoz	20:15
Doneztebe	20:54
Zubieta	21:45
Saldias	22:30
Orokietia	23:58

IBILBIDEA

APIRILAK 4 ASTEARTEA

Auza	00:30
Eltzaburu	00:44
Jauntsarats	01:34
Latasa	02:42
Irurtzun	03:14
Astitz	04:29
Lekunberri	05:01
Lizartza	06:51
Tolosa	07:47
Andoain	09:59
Hernani	11:04
Errenteria	12:11
Irun	13:59
Hendaia	15:01
Hondarribia	16:06
Pasaia	17:48
Donostia	18:45
Lasarte	22:41
Usurbil	23:39

APIRILAK 5 ASTEAZKENA

Orio	00:42
Zarautz	01:31
Zumaia	02:54
Zestoa	03:51
Azkoitia	05:40
Elgoibar	06:22
Deba	08:35
Motriku	09:29
Ondarru	10:21
Markina	11:19
Aulesti	12:32
Lekeitio	14:15
Ea	14:54
Elantxobe	15:59
Gernika	17:30
Bermeo	19:39
Bakio	20:58
Mungia	22:00

APIRILAK 6 OSTEGUNA

Gorlitz	00:06
Sopela	01:06
Areeta	02:08
Leioa	03:23
Erandio	03:56
Barakaldo	04:57
Portugalete	06:32
Santurtzi	06:55
Trapagaran	07:46
Muskiz	09:38
Sopuerta	10:38
Zalla	11:18
Balmaseda	13:04
Artziniega	14:27
Gordexola	14:56
Sodupe	15:47
Bilbo	16:52
Sondika	21:58
Derio	22:26
Lezama	23:10
Larrabetzu	23:31

IBILBIDEA

APIRILAK 7 OSTIRALA

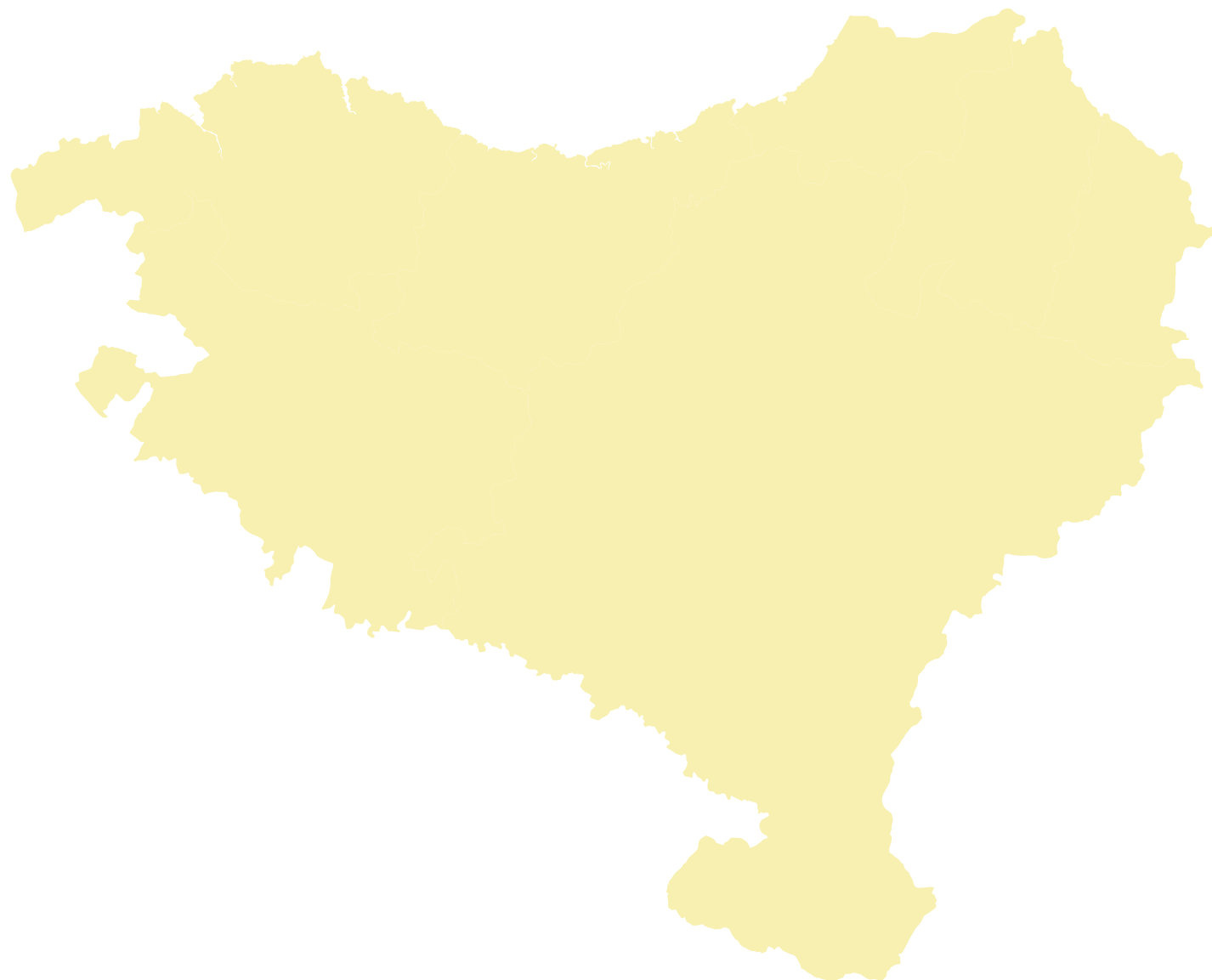
Lemoa	00:49
Igorre	01:19
Zeanuri	02:16
Ubidea	03:56
Gopegi	05:08
Murgia	05:50
Izarra	06:42
Urduña	07:38
Amurrio	08:52
Aiara	09:11
Amurrio	10:01
Orozko	11:50
Laudio	12:45
Arrigorriaga	14:17
Basauri	14:44
Etxebarri	15:31
Galdakao	16:03
Zornotza	16:59
Durango	18:46
Elorrio	20:15
Berriz	21:00
Zaldibar	21:29
Mallabia	21:55
Ermua	22:18
Eibar	22:43

APIRILAK 8 LARUNBATA

Bergara	00:22
Urretxu	01:51
Zumarraga	02:09
Beasain	02:58
Ordizia	03:55
Ikaztegieta	04:49
Alegia	05:08
Amezketza	05:47
Zaldibia	06:44
Ordizia	07:09
Idiazabal	08:23
Segura	09:01
Zerain	09:33
Legazpi	10:38
Oñati	11:54
Arrasate	12:50
Aretxabaleta	13:37
LeintZ Gatzaga	14:35
Ozaeta	16:11
Dulantzi	18:14
Agurain	19:46
Araia	21:05
Olazti	22:33
Altsasu	22:57

APIRILAK 9 IGANDEA

Etxarri Aranatz	00:16
Uharte Arakil	01:30
Etxarren	02:32
Errotz	03:02
Berriobeiti	04:39
Berriozar	04:46
Barañain	05:37
Zizur	06:03
Noain	07:01
Mendillorri	08:18
Atarrabia	09:19
Burlata	10:03
Iruñea	10:18
Amaiera	12:30

KORRIKA BADATOR!

Ataza honen helburu nagusiak dira, batetik, ikasleek Korrika zer den gogoratzea edo ezagutzea, eta bestetik, 20. Korrikaren berri zabaltzea.

Aurrekoaz gain, mailari dagozkion hainbat edukiri erreparatzea ere izango dugu helburu, jakina.

Helburuoi heltzeko, ondoko ataza proposatzen dizugu.

ATAZA: KORRIKA BADATOR!

Ataza honen helburua Korrika gogora ekartzea da. Hasteko, gaia modu atseginean aurkezteko, Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko datu bitxiak ikasten laguntzeko jokoa egingo dugu. Ondoren, "Korrika arduradunari elkarrizketa izeneko testua irakurriko dugu, eta, jasotako informazioa oinarri, lagun batek e-postaz egindako galderei erantzungo diegu.

HELBURUAK

- Korrika gaia eskolara ekartzea.
- 20. Korrikari buruzko informazio esanguratsuena eskolaratzea.
- Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko datu bitxiak ikastea.
- Informazioa ematea eposten bidez.

KORRIKA BADATOR!

PROZEDURA

A. "EUSKAL HERRIA, EUSKARA ETA KORRIKA" JOKOA PRESTATU.

- Ikasleei atazaren helburu nagusia eta egingo dugun jokia aurkeztuko diegu labur.
- Ikasleek, binaka, "Zer esan nahi du?" ariketa egingo dute (4. or.):
- Ariketa denon artean zuzenduko dugu.

ERANTZUNAK:

Ekitaldi	Ekialde	Herrialde
Lasterketa	Garrantzitsu	Arriskuan egon
Erraldo	Lekuko	Hiztun
Arrakasta	Lelo	Euskalki
Zeharkatu	Omendu	Aurrekari
Iparralde	Lurralde	Hedabide
Hegoalde	Mende	
Mendebalde	Aipamen	

B. "EUSKAL HERRIA, EUSKARA ETA KORRIKA" JOKOAN EGIN.

- Azaldu ikasleei jokoaren arauak (5. or.).
- Jokoan hasi aurretik, "Jokoa prestatzen: apustuak" ariketa egingo dugu (6. or.).

ERANTZUNAK:

- 1. Egia da.** Espainiar konkistatzaile batek indigena bati alde hura nola deitzen zen galdetzean, hark "Yucatán" erantzun omen zion, bere hizkuntzaz, "ez naiz hemengoa".
- 2. Gezurra da.** Kanguru hitzak, jatorrian, "ez dizut ulertzen" esan nahi du. Ingelesek australiar indigena bati animalia izena galdetu ziotenean, hark "Kan-Ghu-Ru" erantzun omen zion, hau da, "ez dizut ulertzen".
- 3. Egia da,** koimetérion hitzak "logela" esan nahi du.

- Ikasleak binaka jarrita, "Euskal Herria, euskara eta Korrika" ikus-entzunezkoa ipiniko dugu eta jokatzeko hasiko gara.
- Ikus-entzunezkoa osorik ikusiko dugu etenik egin gabe, eta ikusi bitartean, ikasleek arreta ematen dieten datuak jasoko dituzte.
- Ikasleek, binaka, jokoan agertutako adierazpenik interesgarrienak aukeratu eta komentatuko dituzte labur: zein ezagutzen zuten, zeinek harritu dituen gehien... (7. or.).
- Bikoteetan esandakoak talde handian komentatuko ditugu.

C. 20. KORRIKAREN AURKEZPENA IRAKURRI ETA INFORMAZIOA E-POSTAZ ZABALDU.

- Ikasleek, eskaintzen zaizkien instrukzioei jarraiki, "Korrika arduradunari elkarrizketa" testua irakurriko dute (8.-9. or.).
- Testua irakurri ondoren, hitz berriak zerrendan jaso eta denon artean komentatuko ditugu.

KORRIKA BADATOR!

IKASLEARENTZAKO ORRIAK

ZER ESAN NAHI DU?

Irakurri ondoko testua eta saiatu asmatzen **letra lodiz** dauden hitzen esanahiak.

KORRIKA

Korrika, euskararen aldeko **ekitaldirik** handiena, laster hasiko da. Korrika **lasterketa erraldoia** da, eta **arrakasta** handia du.

Milaka eta milaka pertsonak hartzen dute parte. Korrikak, pausoz pauso, Euskal Herri osoa **zeharkatzen** du **iparraldetik hegualdera** eta **mendebaldetik ekialdera**.

Korrika guztietan, elementu **garrantzitsu** batzuk egoten dira: eskuz esku pasatzen den **lekukoa**, kanta, **leloa**, **omendua**...

Zer esan nahi dute hitz hauek?

EKITALDI:
LASTERKETA:
ERRALDOI:
ARRAKASTA:
ZEHARKATU:
IPARRALDE:
HEGOALDE:
MENDEBALDE:
EKIALDE:
GARRANTZITSU:
LEKUKO:
LELO:
OMENDU:

EUSKAL HERRIA

Euskal Herria terminoak, hitzez hitz, euskararen **lurraldea** esan nahi du. Baina noizkoa da termino hori? Zein **mendetakoak** dira lehenengo **aipamenak**?

Zazpi **herrialdek** osatzen dute Euskal Herria: Arabak, Bizkaia, Gipuzkoak, Lapurdik, Nafarroa Behereak, Nafarroa Garaiak eta Zuberoak. Herrialde handiena Nafarroa Garaia da; txikiena, aldiz, Zuberoa.

Zer esan nahi dute hitz hauek?

LURRALDE:
MENDE:
AIPAMEN:
HERRIALDE:

EUSKARA

Munduan, hizkuntza asko daude; zoritxarrez, gehienak galtzeko **arriskuan daude**.

Euskarak, azken inkesten arabera, 714.136 **hiztun** ditu. Gure hizkuntzak bost **euskalki** ditu.

Euskara hizkuntza zaharra da. Euskal Herrian, duela asko, euskararen aurrekari bat hitz egiten zen: aintzineuskara.

Baina gaur egungo hizkuntza ere bada euskara, eta **hedabide** moderno guztietara iristen da: telebistara, irratiara, egunkarietara, Internetara...

Zer esan nahi dute hitz hauek?

ARRISKUAN EGON:
HIZTUN:
EUSKALKI:
AURREKARI:
HEDABIDE:

KORRIKA BADATOR!

IRAKASLEAREN ORRIAK

“EUSKAL HERRIA, EUSKARA ETA KORRIKA” JOKOA

JOKOAREN HELBURUA

- Euskal Herriari, euskarari eta Korrikari buruzko adierazpen bitxi batzuk egia ala gezurra diren asmatzea.

JOKOA PRESTATU

- Jokoa hasi aurretik, “Jokoa prestatzen: apustuak” ariketa egingo dugu (6. or.).
- Ikasleek binaka jokatu dute.
- Arbelean, puntuazioak jasotzeko ondoko taula margotuko dugu: ezkerreko zutabea, bikoteak izendatzeko erreferentziak jarriko ditugu (zenbakiak, partaideen inizialak,...); eskumakoan, berriz, puntuazioak.

JOKALARIAK	PUNTUAZIOAK

JOKOAREN ARAUAK

- “Euskal Herria, euskara eta Korrika” ikus-entzunezkoa jarriko dugu.
- Pantailan “Egia ala gezurra?” agertzen den bakoitzean, ikus-entzunezkoa eten egingo dugu.
- Jokalariak entzundako adierazpenak egia ala gezurra diren asmatu beharko dute. Bikoteek, banan-banan, adierazpenaz pentsatzen dutena esango dute: erantzuna ziurtasunez ematen badute, 3 puntu jarriko dituzte jokoa; ustea azaltzen badute, 2 puntu; litekeena azaltzen badute, puntu bat; ez dakitela esaten badute, 0 puntu.
- Apustuak, banan-banan, arbelean jarriko ditugu honela: 3 E (Baietz egia izan, 3 puntu jokoa).

JOKALARIAK	PUNTUAZIOAK
1. BIKOTEA	3 E
2. BIKOTEA	2 E

- Apustu guztiak entzundakoan, ikus-entzunezkoa martxan jarriko dugu berrirori benetako erantzuna ezagutzeko.
- Erantzuna entzun ondoren, ikus-entzunezkoa eten egingo dugu berrirori puntuazioak jasotzeko. Honela egingo dugu: erantzuna asmatu duten jokalariek, jokatuak puntuak irabaziko dituzte eta puntu horiek arbelean jasoko ditugu; erantzuna asmatu ez dutenei, aldiz, jokatuak puntuak kendu beharko dizkiegu.
- Puntuazioak jasota, ikus-entzunezkoa martxan jarriko dugu berrirori baieztapena agertu arte.
- Puntu gehien lortzen dituzten jokalariek irabazleak izango dira.

KORRIKA BADATOR!

IKASLEARENTZAKO ORRIAK

JOKOA PRESTATZEN: APUSTUAK

Irakurri azalpenak eta erantzun beheko galderei.

“Euskal Herria, euskara eta Korrika” jokoa, adierazpen batzuk entzungo dituzue, eta egia ala gezurra diren esan beharko duzue. Erantzuna ziurtasunez ematen baduzue, 3 puntu jarriko dituzue jokoa; uste duzuela esaten baduzue, 2 puntu; ziurtasun txikia azaltzen baduzue, puntu 1; ez dakizuela esaten baduzue, 0 puntu.

Nola azaltzen da ziurtasuna? Eta ustea? Eta ziurtasun txikia? Eta ezjakintasuna?

ERANTZUTEKO MODUAK

ZIUR BAZAUDE...

- Egia da / Gezurra da.
- **Egi borobila** da / **Gezur hutsa** da.
- **Ziur egia** / **gezurra dela**.

LITEKEENA DELA USTE BADUZU...

- **(Agian)**, egia / gezurra izango da.
- **Baliteke** egia / gezurra izatea.

USTE BADUZU...

- **Nire ustez**, egia / gezurra da.
- **Nik uste dut** egia / gezurra dela.
- **Nik esango nuke** egia / gezurra dela.

EZ BADAIZU...

- **Ez dakit** / **Ideiarik ez**.

Orain, erantzun galdera hauei goiko egiturak erabiliz.

1. Yucatán Mexikoko penintsula bat da. Zer esan nahi du “Yucatán” hitzak?

“Ez naiz hemengoa” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

2. Denok dakigu zer den kangurua. Baina badakizue zer esan nahi duen?

“Arratoi saltaria” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

3. *Hilerria*, gaztelaniaz, cementerio esaten da. Hitz hori antzinako grezieratik dator, “*koimetérion*” hitzetik. Zer esan nahi zuen hitz horrek?

“Logela” esan nahi du.

EGIA ALA GEZURRA?

.....

.....

KORRIKA BADATOR!

IKASLEARENTZAKO ORRIAK

INTERESGARRIA IZAN DA

Jokoan, hainbat kontu ikasi ditugu Korrikari, euskarari eta Euskal Herriari buruz. Orain, aukeratu interesgarrienak eta idatzi hemen.

Interesgarria iruditu zaigu:

.....

.....

.....

.....

Zergatik?

.....

.....

.....

.....

Sinestezina iruditu zaigu:

.....

.....

.....

.....

Zergatik?

.....

.....

.....

.....

KORRIKA BADATOR!

IKASLEARENTZAKO ORRIAK

KORRIKA ARDURADUNEI ELKARRIZKETA

Ondoko aholkuak irakurri ondoren, irakurri artikulua eta jaso hitz berriak hurrengo orrialdeko zerrendan.

IRAKURTZEKO AHOLKUAK

- a. Saiatu testua **jarraian irakurtzen**.
- b. Irakurtzean, baliteke ulertzen ez dituzun hitzak edo esaldiak aurkitzea.
 - b.1. Hitz edo esaldi horiek **testua ulertzeko oztupoak badira**, saiatu esanahia argitzen (bilatu hiztegian, galdetu...).
 - b.2. Hitz batzuk ulertu ez arren, **testuaren hariari jarraitzen badiozu**, **azpimarratu hitz horiek eta jarraitu irakurtzen**.
- c. Testua irakurri ondoren, **bilatu hitz berrien esanahia** eta apuntatu, ez ahazteko.

KORRIKA BADATOR!

AEK-k Korrika aurkeztu du San Telmo museoan, Donostian. Bertan, Asier Amondorekin hitz egin dugu, Korrikaren arduradunarekin.

Zer da Korrika?

Asier: Korrika euskararen aldeko ekimenik handiena da. AEK-k antolatzen duen lasterketa erraldoia da eta Euskal Herri osoa zeharkatzen du.

Zergatik antolatzen da Korrika?

Asier: Korrikak bi helburu dauzka: lehenengoa, jakina jendea animatzea da euskara ikasten eta erabiltzen; bigarren helburua ekonomikoa da, AEKren euskaltegiei laguntzeko dirua lortu nahi dugu eta.

Korrika San Telmo museoan aurkeztu duzue. Zergatik?

Asier: Korrika hau berezia izango da: 20. Korrika da. Horregatik, leku berezia aukeratu nahi izan dugu aurkezpenera egiteko. Korrikan, dakizuen bezala, lekuko bat eramaten dugu beti. Lekukoa eskuz esku pasatzen da, eta barruan mezu sekretua dauka. Mezu hori azken egunean irakurtzen da korrikalari guztien aurrean. Bada, Korrikaren lehenengo lekukoa, Remigio Mendiburu eskultoreak egin zuena, hemen dago, San Telmo museoan.

Nondik nora ibiliko da 20. Korrika?

Asierrek: 20. Korrika Otxandion hasiko da martxoaren 30ean eta Iruñean amaituko da apirilaren 9an. Bidean, beti bezala, 2.300 kilometro egingo ditu eta Euskal Herriko herri gehien-gehienetatik pasatuko da.

Zein izango da Korrikaren leloa?

Asier: Leloa BATZUK izango da. Hitz-jokoa da BAT eta ZUK hitzekin. Hizkuntzak eta kulturak mundu BAT osatzen dute. Mundu horretan ZUK ere parte har dezakezu. Horrela, BAT eta ZUK bilduta, BATZUK leloa osatzen dugu.

Eta zein izango da aurtengo kanta?

Asier: Kanta oraindik sekretua da. Laster aurkeztuko dugu eta orduan entzungo duzue. Baina oraindik ez. Hori bai, beti bezala, kanta ederra izango da, seguru.

Nor omenduko du Korrika 20k?

Asier: Korrika, 1980an sortu eta gero, euskararen aldeko ekimenik handiena bilakatu da. Horregatik, edizio honetan Korrikaren sortzaileak omenduko ditugu.

KORRIKA BADATOR!

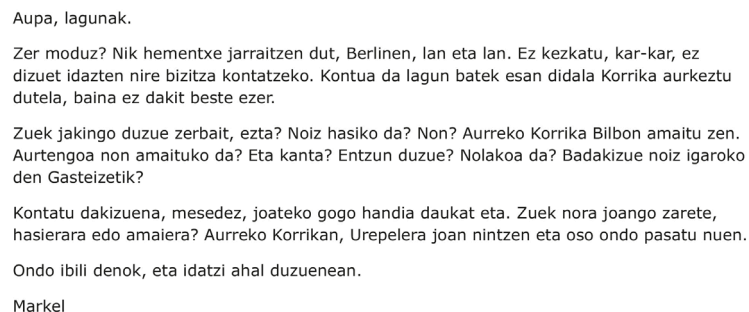
IKASLEARENTZAKO ORRIAK

Bilatu hitz berrien esanahia eta idatzi hemen: galdetu ikaskideei, bilatu hiztegian...

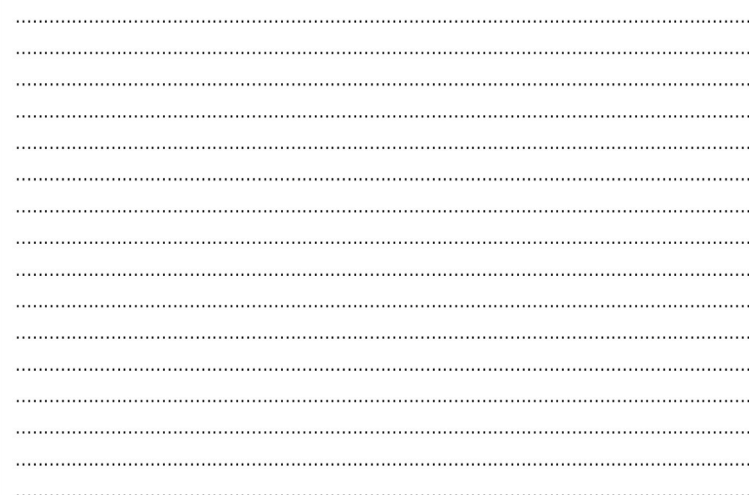
ULERTU EZ DITUDAN HITZAK	ESANAHIA
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

IKASLEARENTZAKO ORRIAK

Markelek, Berlinen bizi den lagun batek, Korrikari buruzko informazioa nahi du. Irakurri Markelen e-posta eta erantzun Korrikari buruzko informazioa emateko.

Idatzi Markeli eta eman Korrikari buruzko informazioa.

KORRIKA BADATOR!

IRAKASLEAREN ORRIAK

EUSKAL HERRIA, EUSKARA ETA KORRIKA. TRANSKRIPZIOA

Euskararen aldeko ekitaldirik handiena laster izango da berriro gure artean. Euskal Herri osoa, iparraldetik hegoaldera eta mendebaldetik ekialdera, pausoz pauso zeharkatzen du. Euskal Herria. Euskara. Korrika. Hitz ezagunak. Askotan entzun eta esan ditugunak. Baina zer dakigu haiei buruz? Zer dakigu Euskal Herriari buruz? Eta euskarari buruz? Eta Korrikari buruz?

EUSKAL HERRIA

Euskal Herria terminoak, hitzez hitz, euskararen lurraldea esan nahi du.

1. Euskal Herria terminoa Sabino Aranak asmatu zuen 1896. urtean.

Sabino Aranak Euzkadi hitza asmatu zuen, 1896. urtean. Euskal Herria terminoa, aldiz, zaharragoa da. Aurkitu diren lehenengo aipamenak XVI. eta XVII. mendeetakoak dira.

Euskal Herria Europako hegoaldean dago. Europako herrialdea da; ez da handiena, baina txikiena ere ez.

2. Euskal Herriak eta Suitzak tamaina berdintsua daukate.

Euskal Herriak 21.000 km² dauzka; Suitzak, berriz, 41.000 km².

Zazpi herrialdek osatzen dute Euskal Herria: Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Lapurdi, Nafarroa Beherea, Nafarroa Garaia eta Zuberoa.

Herrialde handiena Nafarroa Garaia da; txikiena, Zuberoa.

3. Bigarren herrialde handiena Araba da.

Egia da. Nafarroa Garaiak 10.421 km² dauzka; Arabak 3.316 km²; Bizkaiak 2.236 km²;

Gipuzkoak 1.980 km²; Nafarroa Behereak, 1325 km²; Lapurdik 855 km²; eta Zuberoak 814 km².

Herrialdez herrialde, oso paisaia desberdinak aurkituko ditugu. Baina badago herrialde guztiak batzen dituen kontu bat: euskara.

EUSKARA

Munduan hizkuntza asko hitz egiten dira.

4. Munduan 3.000 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira.

Kalkulatzen da, gaur egun, 7.000 hizkuntza inguru daudela munduan.

5. Munduan gehien hitz egiten den hizkuntza ingelera da.

Hizkuntza batzuek hiltun asko dituzte: Txinerak 900 milioi inguru; ingelesak 470 milioi; hindiak 420; gaztelaniak 360... Baina hizkuntza gehien-gehienek hiltun gutxi dituzte, 100.000 baino gutxiago, eta galtzeko arriskuan daude.

Hizkuntzekin Otik 10erako rankinga egiten badugu, 10ean txinera jarrita eta On galdu den azken hizkuntza, non jarri beharko dugu euskara?

6. Euskara, gutxi gorabehera, erdian dago, 5ean.

Harrigarria irudituko zaizue, agian, baina euskara 9. postutik gora egongo litzateke zerrenda horretan.

Izan ere, Eusko Jaurlaritzaren 2011ko inkestaren arabera, euskarak 714.136 hiltun ditu.

Euskal Herrian, hiru hizkuntza ofizial ditugu: euskara, gaztelania eta frantsesa. Halere, ez dira gure herrietan entzuten diren hizkuntza bakarrak.

7. Euskal Herrian, 100 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira.

Unesco Etxeak eta Ikuspegik 2007an egindako ikerketa baten arabera, 100 hizkuntza baino gehiago hitz egiten dira Euskal Herrian.

Hizkuntza nagusiak, jakina, euskara, gaztelania eta frantsesa dira.

8. Euskal Herriko 4. hizkuntza garrantzitsuen txinera da.

Hiru hizkuntza ofizialen atzean, Euskal Herrian gehien erabiltzen den hizkuntza arabiera da.

Euskarak bost euskalki ditu: mendebaldeko euskalkia edo bizkaiera, erdialdeko euskalkia edo gipuzkera, nafar-lapurtar euskalkia, nafar euskalkia eta zuberotar euskalkia.

KORRIKA BADATOR!

IRAKASLEAREN ORRIAK

9. Euskalkien lehenengo mapa Napoleon Bonaparteren ilobak egin zuen.

Euskalkien lehenengo mapa Luis Luziano Bonapartek egin zuen, Napoleonek ilobak. Euskara hizkuntza zaharra da.

10. Euskara orain dela 3.000 bat urte sortu zen.

Oraindik ez dago argi noiz eta non sortu zen. Ematen du duela 8.000 urte aintzineuskara, euskararen aurrekari bat, hitz egiten zela Pirinioen inguruan.

11. Lehenengo esaldi idatzia Errioxako kobazulo batean aurkitu zen.

Lehenengo esaldi idatziak X. mendeak dira, eta Susoko monasterioan aurkitu ziren, Errioxan.

Hizkuntza zaharra da gure euskara. Baina gaur egungo hizkuntza ere bada, eta hedabide moderno guztietara iristen da: telebistara, irratiara, egunkarietara, Internetara...

12. Wikipedian, euskara 35. hizkuntza garrantzitsua da.

Wikipedia, adibidez, 287 hizkuntzatan idatzita dago, eta horien artean euskara 35. lekuan dago: 181.000 artikulua daude gure hizkuntzan idatzita.

Euskara Euskal Herri osoko hizkuntza da, eta mezu hori aldarrikatzeko Korrika etorriko zaigu berriro 2017an.

KORRIKA

Bi urte pasatu dira azken Korrikatik. Laster, 2017ko udaberrian, berriro ikusi ahal izango dugu gure herrietan euskararen aldeko lasterketa erraldoia. 20. Korrika.

13. Lehenengo korrika 1977an egin zen.

Lehenengo Korrika 1980an egin zen, Oñatitik Bilbora.

14. Korrikaren ideia Irlandatik hartu zen, "Rith" lasterketatik, hain zuzen ere.

Idea lagun batzuen arteko afarian sortu omen zen, eta hasiera-hasieratik arrakasta handia izan zuen.

Geroztik, beste herri batzuetara ere zabaldu da Korrikaren ideia: Galizian, "Correlingua" antolatzen dute; Britainian, "Ar Redadeg"; Irlandan, "Rith"...

15. Korrikan, gelditu gabe, 2.300 bat kilometro egiten dira.

Edizio bakoitzean, Korrikaren ibilbidea aldatu egiten da. Gau eta egun, gelditu gabe, 2.300 bat kilometro egiten dira.

Korrikalariak egurrezko lekuko bat eramaten dute eskuetan. Lekukoaren barruan, mezu bat dago gordeta. Mezu ezkutua Korrikaren azken egunean irakurtzen da.

16. Korrikaren lehenengo lekukoa San Telmo museoan dago.

Lehenengo lekukoa Remigio Mendiburuk egin zuen, eta gaur egun San Telmo museoan dago.

Korrika bakoitzak bere leloa du. Bere kanta.

17. Lehenengo Korrikaren kanta Benito Lertxundik egin zuen.

Lehenengo Korrikaren kanta Amuriza bertsolariak egin zuen. Geroztik, euskal kantari askok hartu izan dute parte Korrika-kantetan.

Korrika bakoitzak pertsonaia edo erakunde bat omentzen du.

18. Azken Korrikaren omendua Durangoko Azoka izan da.

Korrika 19k, esaterako, Durangoko azoka omendu zuen.

Laster, bere omendu berriarekin, bere kanta berriarekin, bere lelo berriarekin, Korrika 20 hasiko da. Eta, berriro ere, euskararen lekukoa eramango du Euskal Herriko bazter guztietara.

IPUINA

SARRERA

Jarduera hau edizio bakoitzean errepikatzen den horietakoa da. Klasikoa dirudien arren, komeni da norberak berrikuntza bilatzeko saiakera egitea.

KORRIKA 20 dela-eta, aurten *Irria* aldizkariaren ale berezian oinarrituko gara ipuinak lantzeko, bertan aukera bat baino gehiago izanik.

Aldizkaria korrika.eus webgunean doan deskargatzeko aukera dago.

“Marimatrakak: Animatzaile sutsuak” hartuko dugu hemen, ipuinaren lanketarako.

Petoa eta lekukoa landuko diren jarduerak girotzeko, “Martin Bertso: Kottika” komikia ere balia daiteke, batez ere bertso sorkuntzei begira.

Ikasleen irudimena eta sormena sustatu nahi dira hemen.

PROZEDURA

- Lehen saioan, irakasleak ipuina bakoitzari irakurtzera emango du.
- Jarraian, ikasleei ipuinari buruzko galderak egingo zaizkie, ulermena eta hiztegia lantzeko (landu beharreko hitzak azpimarratuta daude orrialde honen bukaeran).
- Bigarren saioan, irakasleak bikoteka edo taldetxoetan banatuko dira, eskatuz ipuinaren bukaera berriz asmatzeko. Taldetxo bakoitzak idazkari bat aukeratuko du, ipuinaren bukaera berria idatziz uzteko, baita bozeramaileak, beraiek asmatutakoa gela aurrean irakurtzeko. Horretarako astirik ez balitz, idatziak utz daitezke agerian (hormetan zintzilik-edo), bakoitzak nahi duen momentuan irakurtzeko gisan.
- Azken saio bat erabil daiteke irakurketa lantzeko, ipuina dagoen bezala hartuz, ala irakasleek asmatutako bukaerak txertatuz.
- Ipuina antzerkitxo ere bilakatzeko aukera dago, eta HHkoen aurrean eman (ikastetxeko DBHkoek ez balute ardura hori berengain hartuko).

BALIABIDEAK

- Ipuina
- Ipuinaren bukaera berridazteko materiala
- Hiztegia (definizioak edota sinonimoak bilatzeko)

LANTZEKO HITZAK

· Animatzaile	· Gorroto
· Sutsuak	· Altuago
· Urduri	· Baliatzea
· Igoko	· Jasan
· Ile-mototsetatik	· Amorratua
· Zaplaztekoa	· Bultza
· Eusten	· Balantzaka
· Kuxkuxeatzen	· Mantso
· Jiratuz	· Zauria

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA

SARRERA

Jarduera honen bidez, euskaldun jendearen aniztasuna azaltzeko xedea dago: lau pertsona agertuko dira, ingurune desberdinetan jaio eta hazitakoak. Ibilbide eta esperientzia bereziak kontatuko dituzte, beren bizipenak, nola hurbildu diren euskararen unibertsora, zein diren beren sentipenak gaur egun, eta etorkizunari begira.

Perfil bakoitza galdera bidez arakatuko da, bide batez ulermena ere landuz ikasleekin, baita beraien izpiritu kritikoa.

PROZEDURA

- Dokumentala begiratu aurretik, BATZUK leloarekin lotura egingo du irakasleak.
- Komeni da dokumentala lau zatitan begiratzea: pertsona bakoitzaren parteak 6-7 minutu irauten du. Ikasleei ongi entzutea eskatuko diegu, entzun ahala galdera-sorta fitxa bete beharko dutelako.
- Zati bakoitza begiraturik, galdera bakoitzari zer erantzun aurkitu duten galdeginen da talde osoan, ahoz, elkar entzunez eta errespetatuz. Irakasleak guztien parte-hartzea zainduko du, eztabaida sustatuz.
- Ulermena zaila egin bazaie, komeni da zatia bigarren aldi batez begiratzea.
- Zati guztiak begiratu eta landurik, komeni da ikasleei gehiago galdegitea gaiari buruz. Irakasleak taldetxoetan jarriko ditugu, honelako galderen bueltan:
 1. Lau pertsonetatik, zein egin zaizue hurbilen? Zergatik?
 2. Lau pertsona horien hautuetan, zein egin zaizue ulergaitza? Zergatik?
 3. Euskaraz bizitzeko era desberdin horietaz konturatu ote zineten, zuen egunerokoan, zuen ingurunean?
- Talde txo bakoitzak bere bozeramailea edukita, horrek laburbildu beharko du berean esandakoa. Irakasleak borobilduko du, jarduera amaitzeko.

BALIABIDEAK

- BatZuk filma (www.korrika.eus wegbunean eskuragarri)
- Galdera-fitxak (hurrengo orrialdeak)

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

MAIKA

1) Zein euskalkitan hitz egiten du? Zein da bere sorterrria? Zer uste zuen hartaz?

2) Zein dira bere bi munduak? Zein hizkuntzei lotutakoak dira?

3) Zer esan zion Pariseko irakasle batek? Eta zer erantzun zion Maikak?

4) Maikak zer egin dezake euskarari esker, gaur egun?

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

ANDER

1) Non jaio da? Zein zen etxeko hizkuntza, bere haurtzaroan?

2) Zergatik zen Ander arraroa?

3) Noiz hasi zen euskara ikasten? Zer jaso du euskaldunen partetik?

4) Anderrek eta bizilagunak, zer erabaki dute seme-alaben hizkuntzekiko?

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

ELENA

1) Zer musika-estilotan dabil kantari? Zein da bere artista-izena?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Zer eskola ereduan ikasi du, anai-arrebekin batera? Zergatik?.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Zer pentsatzen zuen lehen, euskarari buruz? Eta gaur egun?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Zein hizkuntzetan hasi zen kantatzen? Zer nolako giroan?

.....

.....

.....

.....

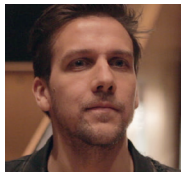
.....

.....

.....

.....

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

DANI

1) Zein da bere lanbidea? Zein hizkuntzetan lan egiten du?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) Non sortu da? Zein zituen haurtzaroko hizkuntzak? Semearekin zein hizkuntzetan hitz egitea erabaki du?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Zein musika-estilo gustatzen zaio gehien? Zein da bere euskal talde kutuna? Erraza zaio bere musika irratietan topatzea?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) Bere ustez, posible da euskara gabe bizitzea Bilbon? Zein hizkuntza-egoera desatsegin aldatu nahiko luke?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK – ERANTZUNAK

MAIKA

1) Zein euskalkitan hitz egiten du? Zein da bere sorterria? Zer uste zuen hartaz?

- Maikak zubereraz hitz egiten du
- Gotaine-Irabarne da bere sorterria, Zuberoan, Maule hiriburutik gertu
- Uste zuen bere sorterria frantsesa zela, ez baitzuen inor euskaraz entzuten. Handituz bezala da konturatu sorterriaren euskal jatorriaz

2) Zein dira bere bi munduak? Zein hizkuntzei lotutakoak dira?

- Maikaren mundu bat euskarari lotua da, bestea frantsesari.
- Bere lurraldean, bere baitan, bi munduak nahas bizi direla dio.
- Hizkuntza bat mundu bat baldin bada, bi hizkuntza elkarren alboan ere hala direla dio.
- Amaren familian, euskarari uko egin zioten, eta Maika beranduago zen konturatu lehenago euskaraz ari zirela haiek ere.
- Aitaren familian, zailtasunak izan dituzte euskarazko giroa bermatzeko. Aitak eta bere anaiek indarrak egin zituzten harremana euskaraz atxikitzeko.

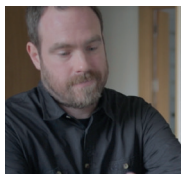
3) Zer esan zion Pariseko irakasle batek? Eta zer erantzun zion Maikak?

- Pariseko irakasle batekin eztabaida mingarria izan zuen: hala dio Maikak.
- Irakasle hark esan zion euskaraz hitz egiten duen jendeak militantzia hutsez egiten dutela.
- Maikak ez zion ia ezer esan: ez zuen hitzik topatu irakasleari erantzuteko, gaizki hartu zuelako ohar hori. Ezin izan zuen euskararekiko zuen harreman intimoa azaldu.
- Gaur egun, zera esan nahiko lioke irakasleari: Euskal Herrian militantzia baldin bada, etorkizunean euskara militantziaz soilik mintzatua ez dadin borrokatzeko da.

4) Maikak zer egin dezake euskarari esker, gaur egun?

- Artista izan daiteke lanbidez, bai antzerkilari, bai kantari gisa: bere pasiotik bizi daiteke.
- Bere barrenetik, sorkuntza euskaraz jalgitzen zaio, eta oso garrantzitsua zaio beretzat, baita dimentsio kolektibo bati begira ere.
- Euskal Herri osoan ere ibil daiteke.
- Ez baldin badu bere amamaren euskara ederra ere, gaur egungo garai eta gizartean hitz egiteko eta kokatzeko balio dion euskara mintzo du.
- Erabiliz bezala, ontzen eta aberasten du euskara. Eraikitzen ari da.

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK – ERANTZUNAK

ANDER

1) Non jaio da? Zein zen etxeko hizkuntza, bere haurtzaroan?

- Iruñean jaio da, baina erdi eskoziarra dela dio berak.
- Ama eskoziarra izanik, etxeko hizkuntza ingelesa izan zuen haurtzaroan.
- Aitak ere ingelesez egiten zion, baina euskaraz zekizkien hitzak transmititu zizkion, eta Anderrek gogoan atxiki zituen, baita aitak zuen euskararekiko maitasunaz jabetu.
- Amak zion Anderrek eta bere anai-arrebek uste zutela, garaian, denek ingelesez egiten zutela etxean, eta kalean gazteleraz.

2) Zergatik zen Ander arraroa?

- Ander arraroa zen bi hizkuntza menperatzen zituelako: ingelesa eta gaztelera. Baita euskarazko hitz eta esamolde batzuk baitzekizkien.
- Arraroa zen, bere adineko ume gehien-gehienak elebakarrak zirelako: soil-soilik gazteleraz hitz egiten zuten.
- Euskarazko esamolde batzuek barre egiten zuten bere lagunek, batez ere futbolari lotutakoak (irradi-telebistan entzundakoak). Baina Anderrek ez zuen ulertzen zergatik barregarri zen...
- Baina bi mundu ezagutzen zituen berak, eta hori poztasunez bizi zuen.

3) Noiz hasi zen euskara ikasten? Zer jaso du euskaldunen partetik?

- Ander hamazazpi urtetan hasi zen euskara ikasten. Bi ikasturte pasa ditu euskaltegian.
- Hasi zen euskara ikasten konturatu zenean ez zekizkiela bere bi mundu intimoetako jatorrizko hizkuntzak: euskara eta gaelikoa.
- Euskara ez jakitea hutsune bezala bizi zuen.
- Ez zitzaion zaila izan euskara ikastea, nahiz-eta inguruko jende erdaldunak hala esan.
- Euskaldun asko topatu du, ingurune desberdinetan, euskara praktikatzeko laguntzeko prest. Sustengua jaso du.
- Euskarak mundu bat eman diola esaten du gaur, bere herria hobeki ezagutzeko balio izan dio.

4) Anderrek eta bizilagunak, zer erabaki dute seme-alaben hizkuntzekiko?

- Erabaki dute Anderrek ingelesez egitea, eta Edurne bizilaguna/amak euskaraz.
- Alabarekin ingelesa naturalki atera zaiola dio Anderrek: txikitan jaso maitasuna transmititu nahi izan dio alabari.
- Etxeko hizkuntza euskara izatea erabaki dute. Alabak bi hizkuntza/kultura batetik bestera salto egiten du, eta hori pozgarria zaio Anderri: alabaz harro dago.
- Ez zaio axola kalean arraro begiratzen badiote.

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

ELENA

1) Zer musika-estilotan dabil kantari? Zein da bere artista-izena?

- Elena raplaria da Etxebarrian, Bilbo hiriburutik gertu. Ingurune urbanoan bizi izan da beti, nagusiki giro erdaldunean.
- La Basu du artista-izena.

2) Zer eskola ereduan ikasi du, anai-arrebekin batera? Zergatik?

- D ereduan ikasi dute anai-arrebekin batera.
- Gurasoek hala erabaki zuten.
- Aitak nahi zuen berak haurtzaroan ikasi ahal izan ez zuen hizkuntza ikastea: euskara. Esaten zien ondoren irakatsiko ziotela... Baina ez du oraindik euskara ikasi.

3) Zer pentsatzen zuen lehen, euskarari buruz? Eta gaur egun?

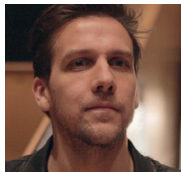
- Euskara: “que coñazo!” pentsatzen zuen sarritan.
- Ez zitzaion baliagarri kalean: zergatik ikasi inork ulertzen ez duen hizkuntza?
- Alta, instrukzio-hizkuntza ongi menperatzen zuen: matematikak, historia... gaiak euskaraz errazagoak egin zaizkio. Ikasketak euskaraz jarraitzea erabaki zuen. Gaur egun, gurasoak eskertzen ditu.

4) Zein hizkuntzetan hasi zen kantatzen? Zer nolako giroan?

- Gazteleraz hasi zen rapeatzen, duela hogeita bat urte.
- Giro berezia zeukan, neska bakarra izanik rapeatzen. Hamar urtez ez da beste neska raperorik agertu bere ingurunean, eta hori oso zaila zitzaion.
- Garaian, pentsaezina zen rapa euskaraz abestea: soilik gazteleraz edo ingelesez.
- Selektah Kolektiboa hasi zen euskaraz rapeatzen, eta zerbait piztu zitzaion orduan. Kontzertu bat egin zuten elkarrekin, bera lehen zatian gazteleraz... Baina desastrea izan zelako oroitzapena gorde du.
- Selektah Kolektiboa desagitean, Elenari euskarazko hutsune hori deseroso egin zitzaion: euskaraz kantu bat grabatzea erabaki zuen, duela hiru urte, Aneguria lagunari esker.
- Bi emakume euskaraz rapeatzen: jendeari oso ausarta iruditu zitzaiola dio. Hainbat aurreiritzi puskatu zituzten, erreferenteak bilakatuz: geroztik, neska gehiago hasi da euskaraz rapeatzen.
- Oraindik Bilbon rapa ez dela euskararekin lotzen dio, zubiak eskas direla bi munduen artean.
- Horregatik ere, ez daki ea euskaraz soilik rapeatzen jarraituko duen: abestien arabera hizkuntza hautatuko duela dio

“BATZUK – EUSKARAREN LAU AURPEGI” DOKUMENTALA | GALDERAK

DANI

1) Zein da bere lanbidea? Zein hizkuntzetan lan egiten du?

- Dani kazetaria da EITB-n.
- Gaztelerazko irrati-saioa dauka Radio Euskadin: “Boulevard”. Beste saio batzuk ere izan ditu, batez ere telebistan: “El lector de huesos”, adibidez.
- Hala ere, euskarazko esaldiak txertatzen ikusten da.
- Euskal Herrian egin ditu kazetaritza ikasketak: azken hogeitaz hamar urteetan hemen bizi da.

2) Non sortu da? Zein zituen haurtzaroko hizkuntzak? Semearekin zein hizkuntzetan hitz egitea erabaki du?

- As Pontes da bere sorterrria, Galizian. Baina Euskal Herrian bizi denbora gehiago darama.
- Gallegoa (amaren partetik) eta gaztelera (aitaren partetik) zituen haurtzaroko hizkuntzak: naturala zaio bi hizkuntzetako gizaratean bizitzea.
- Euskara 2002an ikasten hasi zen, euskaltegian lehenik, lanean gero.
- Semearekin euskaraz hitz egitea erabaki du. Elkarren artean mintzapraktikak eginez, etorkizunean biek euskaraz jakinen dutela dio Danik.
- Seguru dago semeak ere hizkuntza bat baino gehiago erabiliko duela etorkizunean. Horien artean, euskara jakin dezan funtsezkoa zaio. Berak erabakiko du zein hizkuntza erabiliko duen nagusiki.

3) Zein musika-estilo gustatzen zaio gehien? Zein da bere euskal talde kutuna? Erraza zaio bere musika irratietan topatzea?

- Heavy musika zaio gehienik gustatzen.
- Sutagar da bere euskal talde kutuna: horien hitzak ulertzeko ere pozik dago euskara jakiteaz.
- Bilboko Kafe Antzokian ikusi ditu lehen aldiz, eta geroztik, maiz joaten da haien kontzertuetara.
- Musika estilo desberdinetatik, mundu-ikuspegi desberdinak ateratzen direla dio Danik, eta aniztasun hori funtsezkoa zaio.
- Euskaraz gauza modernoak sortzen ari direla dio, baina ez dutela nahiko oihartzun hedabideetan.
- Danik Gaztea irratia entzuten du, baina bertan musika-aniztasun gehiago nahiko luke, euskaraz ere bai. Heavy gehiago ere bai.
- Apostu kulturalak argitan ematea nahiko luke, jendea euskarara gehiago erakartzeko.

4) Bere ustez, posible da euskara gabe bizitzea Bilbon? Zein hizkuntza-egoera desatsegin aldatu nahiko luke?

- Danik dio oso erraza dela euskara gabe bizitzea Bilbon: bera nagusiki gazteleraz bizi da han.
- Denak errespetatzen ditu, baina Danik ez du huts egin nahi bere aurrean bizi den unibertsoa.
- Euskaldunen munduan parte-hartu nahi bada, euskara ulertzea funtsezkoa zaio.
- Egoera desatsegina zaio lau euskaldunek hizkuntza aldatzea erdaldun bat sartzen denean horien artean: denek gazteleraz bukatzen dutela dio.
- Horregatik ere euskara ikasi du. Baina euskaldunek ere ez lukete hain azkar hizkuntzaz aldatu behar, Daniren iritziz.
- San Mames estadioan, Athleticen himnoa ulertu ere nahi duela dio.

PETOA

SARRERA

Jarduera hau edizio bakoitzean errepikatzen den horietakoa da. Papera da jarduera hau burutzeko baliabide nagusia. Plastikoa, ahal dela, baztertu egingo dugu, ingurunea kutsatzen duela kontuan harturik; hala ere, aurreko edizioetarako erabilitakoak birziklatzea proposatuko dizuegu.

Aukera bikaina da ingurugiro eta birziklapenari buruz hitz egiteko eta A21eko konpromisoak gogora ekartzeko.

PROZEDURA

Lehenik, KORRIKA 20ko irudia banatuko diegu, (ondorengo orrian) koloreztatzeko.

Aurreko aldean aurtengo leloa egongo da; atzeko aldean, horma-irudirako aukeratu zen leloa jarriko da.

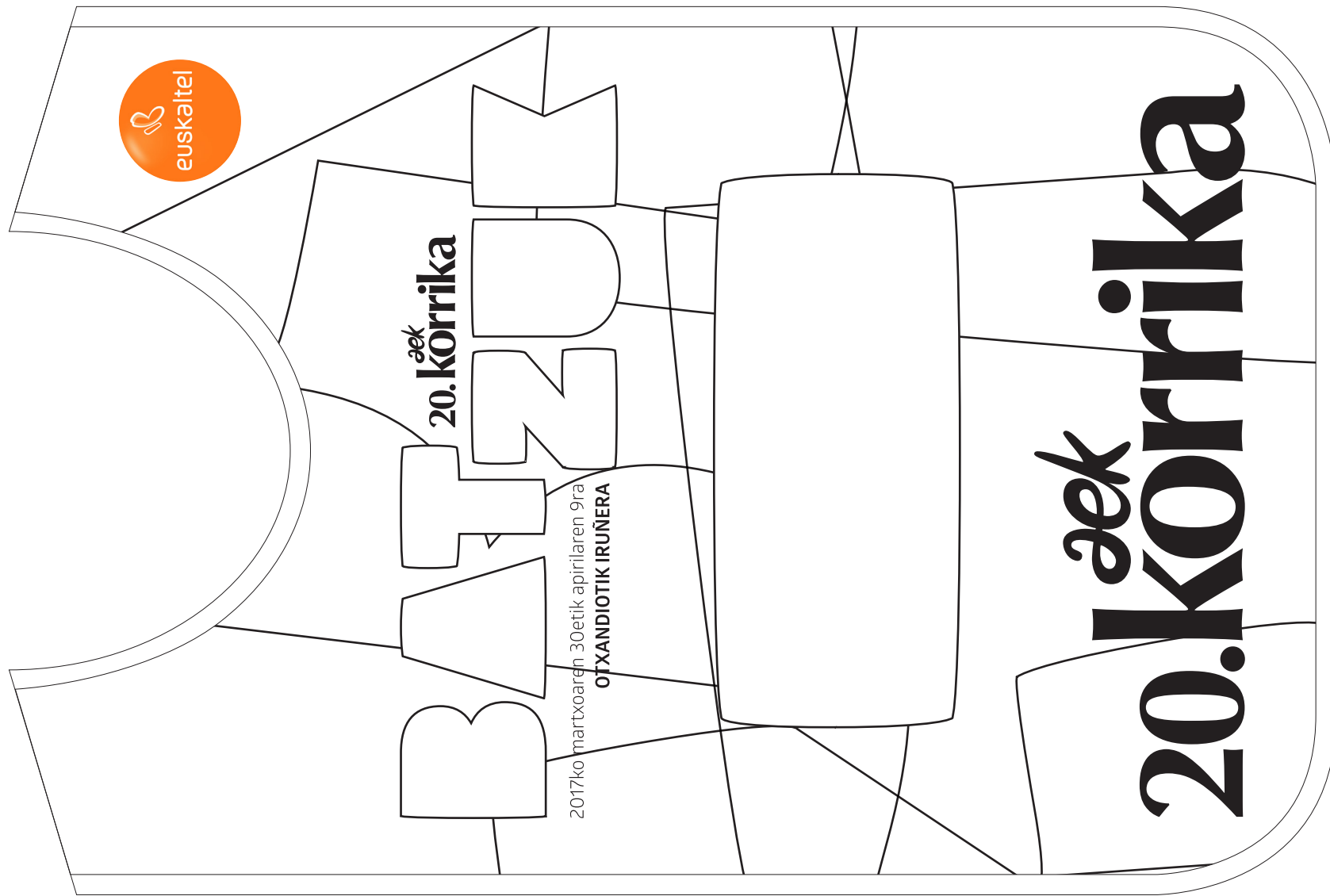
Petoa KORRIKAren kolorez margotu eta ertzetatik moztuko dugu. Atzeko eta aurreko aldeak kamisetari lotuko dizkiogu kate-orratzen laguntzaz edota soka edo lazoak erabiliz eta ertzak lotuz.

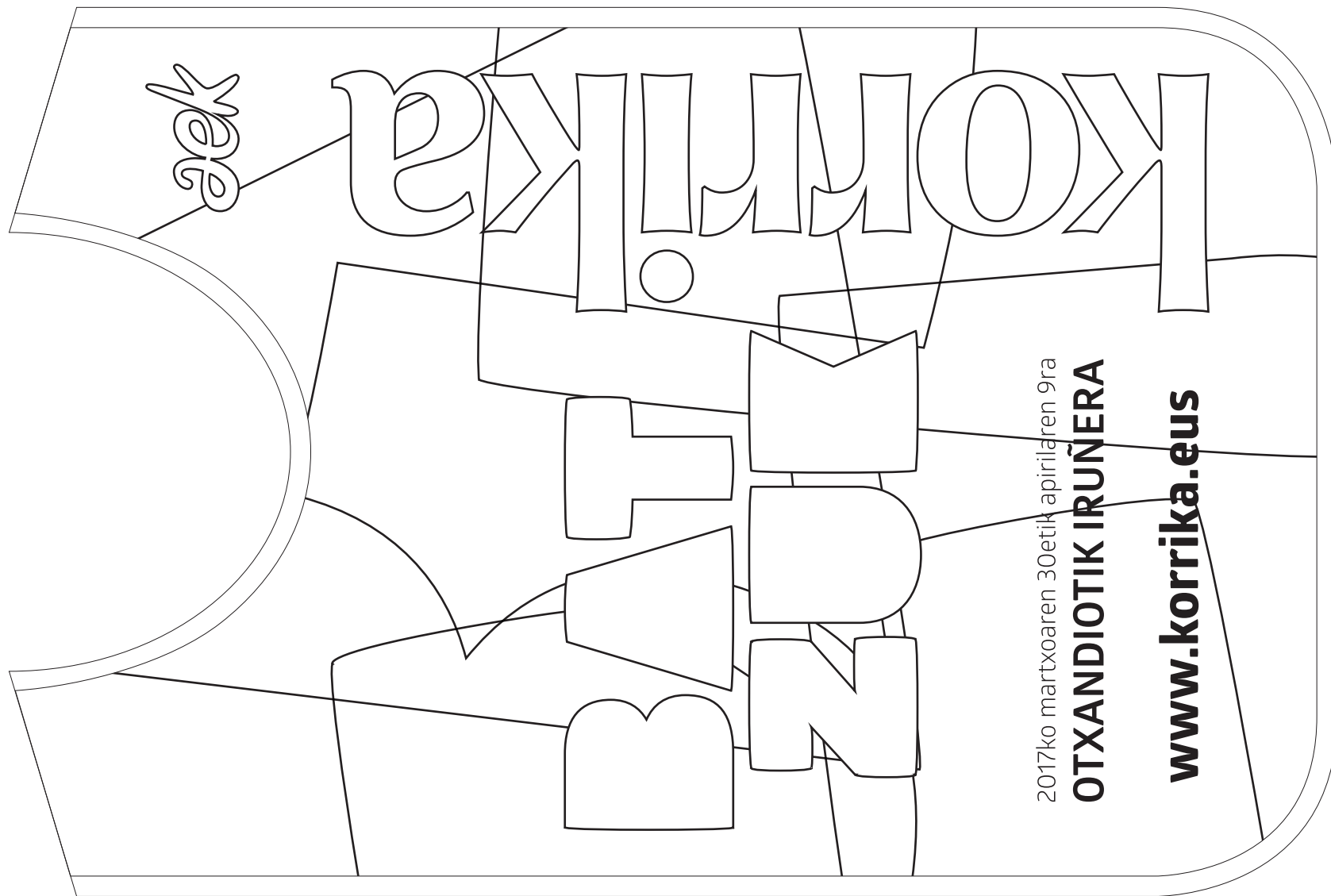
BALIABIDEAK

Jarduera hau burutzeko baliatuko ditugunak:

- Aurreko urteetako petoak (izatekotan).
- Petoaren fotokopia Din A-4 tamainara handituta (ikus hurrengo orrialdea)
- Margoak
- Artaziak
- Kate-orratzak
- Soka, lazoa edo antzekoa.

KORRIKA TXIKIA

SARRERA

KORRIKA TXIKIA kasuan kasuko herritik KORRIKA 20 pasatzen den egunean burutzea litzateke egokiena. Dena-den, KORRIKA 20 pasa aurretik ere burutu daiteke KORRIKA TXIKIA. KORRIKA 20 herritik pasatuko ez balitz, lurraldea hartuko da erreferentziazat.

Jarduera hau, lagunartean eta giro alaian egitekoa da, hortaz, ezinbestekoa da ikasleen arteko kidetzea bultzatzea. Horregatik, Unitate Didaktikoan zehar auzolanean egindakoa erabiliko da hemen: horma-irudia, denen artean apaindurik, LH3koek banderola gisa eramango dute.

Herri eta zonalde bakoitzean euskaltegiek eman ohi dituzten jarraibideen arabera antolatuko da KORRIKA TXIKIA.

PROZEDURA

- LH3koek denen artean apaindu horma-irudia eramango dute, banderola gisa, eta txandaka.
- LH2koek ekoiztu lekuko handiak zikloka eta mailaka pasako dira, eskuz-esku.
- KORRIKA TXIKIA iristean, ikasle zaharrenek ohorezko hesia osatuko dute, eta ikasle gazteenak ttipi-ttapa pasatzean, txalotuko dituzte.
- Bukaeran, LH2koek lekukoan sartu dituzten bertsoak azaldu, eta megafonian abestuko dituzte, txandaka.

BALIABIDEAK

- Petoa soinean.
- Megafonian KORRIKA 20ko kanta; aurreko urteetako KORRIKA kantak, Pirritx, Porrotx eta Marimototsen *Tipi-Tapa, Korrika!* diskokoak ere bai.

